

[Manat ucuzladqca rk kiilib oban kmbsin bnzyir](#)

Kindli tsrrfatlar szn tam mnasnda kb, bir zamanlar btn xalq rkl tmin edn Azərbaycan kndlisi indi z .rk axtarr

AranNews- Maliyy v iqtisadi bhran birinci kndi vurub. Bilirsiniz ki, 2015-ci il knd tsrrfat ili elan olunmudu. Bu gn ilin sonuncu gn knd tsrrfatn iflas gz qabandadr. Kndlinin hal rk paralayr. Sfrsi bol rkli kini bu gn unu satn alr. vvl 18-19 manata olan bir kis un indi 28 manat qalxb. ryin qiymtini qaldra bilmyn rkilr onun kisindn ksmkl vziyytdn xmaq istyirlr. 600-800 qramlq rklr manatn dollar mznsi qalxdqca kiilib oban kmbsin bnzyir. Dnn "dollar qalxr qalxsn, mnim dollarm yoxdur ki, narahat olam" dnsci il yaayan kndlinin rk kiildikc hycan da artr. Acln psixoloji xofu sabaha midsizlik, ar sarsntlar yaradr. Tknsi bo evlr suyu sovrulmu dyirman xatrladr. Fvqlad tdbirlr grlms lkni rkl tmin etmli olan kndin acl .qalmazdr

N olub, n ba verib? Azərbaycan kndi bhrann birinci hmlsindn niy bu vziyyt db? Min illr boyu lkni tk rk deyil, sas hyat mnbyi olan torpaq niy glirsiz sahy evrilib? Bunun birinci sbbi hakimiyytin yartmazl, msul xslrin bacarqszl, yxsk vzif sahiblrinin acgzly il baldr. Knd tsrrfat mhsullarnn idxal zrind mhtm monopoliya qurub, rzaq idxalndan grnmni vsait mnimsynlr kndi byk flaktl z z qoydular. Kndliy zaman-zaman illik 25-26 faizl kredit verib onu banklarn sartin salanlar kndin fatihisini d bu faizlrl oxudular. ndi kndd kredit borcu olmayan tk-tk ailr hsd aparrlar. Artq 7-8 ildir ki, kndli tsrrfat ehtiyacn dmk n deyil, vvlki kreditlri balamaq n banklarn ar rtrinin altna girirdi. Bu daimi ola bilmzdi, bhran riskin drcsin hesablanm mnzrni btn lpaql il ortaya qoydu. Bir vaxtlar stn unlu grb adnn dyirman arlmasndan rncid olan Azərbaycan kndlisi indi gzmzn qabanda yxsk vzif sahiblri olan administratorlarn, nazirlrin, icra balarnn, deputatların dyirmannda ydlrlr. Niy acdr ?Azərbaycan kndlisi

Knd tsrrfat ilind lky meyv-trvz idxal tn ill mqayisd 130 faiz artb, indi banklarn qarsnda nvby dzlb dollar n lalan gedn bir lkd 27 milyon Amerika dollar ancaq meyv-trvz idxalna srf olunub. Azərbaycan kndlisinin min bir ziyytl kartof yetidirib dyr-dymzin satd mmlktd knd tsrrfat ilind kartof idxal 2 df artb. lkni bu qdr taxl sahlri ola-ola halinin taxla olan ehtiyaclar niy idxal hesabna dnilmidir? Hl 2008-ci ild qbul edilmi 7 illik "Dvlt rzaq Thlksizliyi Proqram"na gr 2015-ci ild lkd taxl istehsal 2,8 milyon tona atdrilmal idi. Halbuki, bu proqramn qbul edilmsindn bir il vvl, yni 2007-ci ild lky txminn 700-800 min ton buda idxal olunurdusa, indi bu rqm 2 df artb. gr 7 il sonra da halinin taxla olan tibat v 750 min tondan ibart Ehtiyat Taxl Fondu yalnız idxal hesabna dnilckdis lkni rzaq thlksizliyi il bal qbul olunmu tntnli proqramn nticlri ndn ibartdır? Birc eyi aydnladrmaq lazmdr. Azərbaycan dvlti, onun eidli idarlri Azərbaycan fermerindn, kinisindn niy taxl almr? Bu msldn sz dnd 10-15 ildir n yxsk sviyyd saslandrmaa alrlar ki, lkd istehsal olunan taxl qu dnidir, heyvan yemidir, hmin buda insan qidas n yararszdr. gr bu qdr dnli bitkilr heyvan yemidirs, onda niy indi lkni yaltlrind oturaq hyata kemi bir ba mal saxlamaq bir nfr insan saxlamaqdan daha baha baa glir v nticd bu lkni knd ua da artq paraok sd iir? Yax bir il, iki il, il bel oldu, bs on be ildir hkumt, onun knd tsrrfat nazirliyi, nazirliyin eidli institut v idarlri vziyytdn x yolu niy aramr, Azərbaycan taxln niy standartlara uyunladrlmasn tmin etmir? Ax nec ola bilr ki, bir vaxtlar Ukraynadan sonra Sovetlrin ikinci taxllq respublikas olan Azərbaycanda kilib-biiln taxldan biiriln ryin nyinki z, htta tri insanlar alt aacqlq msafdn mst etdiyi halda, bu gn o qu dni, heyvan yemi sviyysin dsn? Nec olur ki, Arazn o taynda, Muan dznd yetidiriln taxl btn ran rkl tmin edir, amma bu tayndak bizim Muan dznn taxl qu dni olur? Blk, gnah kinid deyil, taxlda deyil, hkumtin biganliyind, idxaldan byk pullar

mnimsyn mmur ibazlarn itahasnda, mvafiq sahy rhbrlik ednlrin, bu il mul olanlar qeyri-
.pekarIndadr? ndi hr eyin hesab aparlan mmlktd knd tsrrfat naziri bel hesabdadr
Yaranm vziyytin sbblrini bu sahd hm elmi, hm mli tcrbsi olan bir mtxssisdn soruduqda ox
sad izahn verib dedi ki, gr lknin mvafiq nazirliyind vlmirl ovdarn frqini biln bir mtxssis
yoxdursa siz ayr n gzlyirsiniz? 2014-c ill mqayisd dnyada tin qiymti 23%, bitki ya, taxl
16%, sd mhsullar 15%, kr is 10 faiz aa db. Bu ilk nvbd dnyada enerji dayclarnn qiymtinin
.dmsi il baldr

Hazrda dnyada el bir qida mhsulu, knd tsrrfat avadanl yoxdur ki, qiymti enmsin. Bizd is
ksin, bahalamann sonu grnmr. Niy? nki idarilrin tamah, yri yollarla milltin cibin girmk xislti
lkni dnya bazarndan, mumdnnya Ticart Tkilatndan tcrid olunub. Qiymtlr nazir oliqraqlar
trfindn myyn olunur, hkumtin, dvltin st dzeyind tmsil olunanlar trfindn monopoliya adl lm
kndiri keirilib bu milltin boazna Ona gr d, dnyada ucuzlama getdiyi bir halda bizd qiymtlr
gnbgn artr, bazar od tutub yanr. zn nzart ed bilmynlr bazara nzart edirlr. nzibati nzart,
.qanunsuz idxal, hssz monopoliya yerli istehsaln nfsini ksdi

Yerli istehsaln olmamas, qiymtin zrin oturan rvt, vzifli xslrin yaratd monopoliyann nticsi
kimi Azrbaycan vtndann cibin ksiln hesab quduz qiymt siyastini dourub. Ilr keir
rayonlarda normal bir emal mssislrri yaradlmad, kndlr infrastruktur qurulmad. kin-biin n
grkli olan toxum-texnika Azrbaycan kndlisin verilmdi, su hvzlrri zrind icra balar mirablaq
etmy baladlar. Krbla msibti dvrnd Fratdan su gtrmk yayn istisind kincyini xilas etmk n
Azrbaycan kndlisinin yaxnlqdak aydan, gldn, kanaldan bir damla su ld etmsindn daha
asan idi. Rayonlarda btn mnbit torpaqlar, dalardan dzlr doru uzanan ay sahillrinin su alt
.yerlrri icra balarnn, nazirlrin v digr vzifli xslrin lin kedi

Kemi MTN-in Energetika v Nqliyyat Sahlrind Thlksizlik Ba darsinin risi, general-mayor Akif
ovdarovun kei fermas saxlad bir mmlktin dvlt sirri, thlksizlik dyrlri kei qiymtin satlar, gnah
keisin dndriln vtndan qursa ya balamaz, oban tkdn pendir tuta bilmzdi. I rzind t idxalna
ttbiq ediln rvtin hcmi heyvanlarn zn bel heyrt salmd. Grcstandan idxal olunan bir ba
davara grc trfi 2 dollar gmrk rsumu ald halda, Azrbaycan trfi arvadarlqla mul olan heyvan
alverilrindn hr ba qoyuna 54 dollar, grc trfi bir ba mala 6 dollar gmrk rsumu ald halda,
Azrbaycann iri vzifli mmurlar bir ba iri buynuzlu mal-qaraya diri kisindn asl olaraq 160-
200 dlar aras torpaq basd alrdlar. Bunu bym lkni idar ednlr, can stnd olan kndliy iql glck
vd ednlr, eidli proqramlarla bu milltin ban qatanlar, rzaq thlksizliyi haqqnda tntnli
byanatlar vernlr bilmirdilr. Bel mmlktd lbtt ki, t bazar, onun zrind oturan restoran v kafelrd
qiymtlr od tutub yanacaq, hesab dyni yandracaq, adlq evlrind bir stolun qiymti kll arxa
xacaq, hzur mclisind millt lsn yox, z halna alayacaq. Yartmaz idariliyin, tamah alndan iti
balarn, mdsi beynindn aktiv alan vzifilrin idar etdiyi bir mmlktin knd tsrrfat ilind bu vziyyt
.dmsi labd idi